

7. **Поляк О. В.** Механізми надання управлінських послуг органами влади : автореф. ... канд. держ. упр. : 25.00.02 / Поляк Олександра Василівна. – Л. : Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, 2006. – 20 с.

8. **Руководство** для пользователей по измерению местного управления. – Центр ПРООН по вопросам управления. – Осло : UNDP Oslo Governance Centre. – Режим доступа : www.ngomarket.org.ua/download/library/RUS_LG_Guide.pdf.

9. **Norton D.** Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System / D. Norton, R. Kaplan // Harvard Business Review. – 1996. – January – February.

10. **The United Nations Human Settlements Programme.** – Access mode : www.unhabitat.org/campaigns/governance.

11. **Heichlinger A.** Driving Public Sector Excellence to Shape Europe for 2020 / A. Heichlinger. – European Institute of Public Administration, 2011. – Access mode : www.eipa.eu/files/repository/product/20111123132521_ResearchReport_web.pdf.

List of references

1. **Babinova O. O.** Rozvytok mistsevoho samovriaduvannia v konteksti vdoskonalennia form spivpratsi mistsevoi vlady z naseleнням: svitovy dosvid / O. O. Babinova // Stratehichni priorityety. – № 4. – 2007. – S. 150 – 156.

2. **Bartsits I. N.** Kriterii effektivnosti gosudarstvennogo upravleniia i globalnoe upravlencheskoe prostranstvo / I. N. Bartsits // Gosudarstvo i pravo. – 2009. – № 3. – S. 12 – 20.

3. **Manninh N.** Modernizatsiia federalnoi derzhavnoi sluzhby. Metodyka provedennia funktsionalnykh ohliadiv / N. Manninh, N. Parison. – Rezhym dostupu : www.academia.org.ua.

4. **Matviienko P. V.** Mizhnarodna praktyka vyznachennia efektyvnosti publichnoho upravlinnia / P. V. Matviienko // Ekonomika ta derzhava. – 2008. – № 3. – S. 57 – 61.

5. **Nili E.** Prizma effektivnosti: karta sbalansirovannykh pokazateley dlia izmereniia uspeha v biznese i upravlenii im : per. s angl. / E. Nili, K. Adams, M. Kennerli. – D. : Balans-klub, 2003. – 400 s.

6. **Obschaya shema otsenki CAF: sovershenstvovanie cherez samoosenuku / Tsentr ekspertnykh programm Vserossiyskoy organizatsii kachestva, 2010.** – Rezhim dostupa : ksp37.ru.

7. **Poliak O. V.** Mekhanizmy nadannia upravlinskykh posluh orhanamy vlady : avtoref. ... kand. derzh. uпр. : 25.00.02 / Poliak Olexandra Vasylyvna. – L. : Lviv. rehion. in-t derzh. uпр. Nats. akad. derzh. uпр. pry Prezidentovi Ukrainy, 2006. – 20 s.

8. **Rukovodstvo** dlia polzovateley po izmereniyu mestnogo upravleniia. – Tsentr PROON po voprosam upravleniia. – Oslo : UNDP Oslo Governance Centre. – Rezhim dostupa : www.ngomarket.org.ua/download/library/RUS_LG_Guide.pdf.

9. **Norton D.** Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System / D. Norton, R. Kaplan // Harvard Business Review. – 1996. – January – February.

10. **The United Nations Human Settlements Programme.** – Access mode : www.unhabitat.org/campaigns/governance.

11. **Heichlinger A.** Driving Public Sector Excellence to Shape Europe for 2020 / A. Heichlinger. – European Institute of Public Administration, 2011. – Access mode : www.eipa.eu/files/repository/product/20111123132521_ResearchReport_web.pdf.

Надійшла до редколегії 26.02.15

УДК 35

Анна ГУБАНОВА

*Національна академія державного управління
при Президентові України*

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

ФОРМАЛІЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Аналізуються історичні аспекти розвитку прав і свобод громадян у контексті взаємовідносин людини й держави, визначається поняття та сутність прав і свобод громадян, які реалізуються в публічному управлінні, наводиться їх класифікація. Визначаються поняття, сутність та елементи забезпечення прав і свобод громадян у публічному управлінні. Аналізується зміст правових норм як елементу механізму забезпечення прав і свобод громадян у сфері публічного управління. Досліджуються проблеми реалізації норм права у сфері забезпечення прав і свобод громадян у публічному управлінні. Розглядаються особливості функціональних складових частин забезпечення прав і свобод громадян у публічному управлінні.

Ключові слова: права і свободи громадян, інститут прав людини, органи публічної влади, публічне управління, забезпечення прав і свобод, адміністративно-правовий механізм.

Анна Губанова. Формалізація інститута прав і свобод громадян в сфері публічного управління

Анализируются исторические аспекты развития прав и свобод граждан в контексте взаимоотношений человека и государства, определяется понятие и сущность прав и свобод граждан, реализуемых в публичном управлении, приводится их классификация. Определяются понятие, сущность и элементы обеспечения прав и свобод граждан в публичном управлении. Анализируется содержание правовых норм как элемента механизма обеспечения прав и свобод граждан в сфере публичного управления. Исследуются проблемы реализации норм права в сфере обеспечения прав и свобод граждан в публичном управлении. Рассматриваются особенности функциональных составляющих обеспечения прав и свобод граждан в публичном управлении.

Ключевые слова: права и свободы граждан, институт прав человека, органы публичной власти, публичное управление, обеспечение прав и свобод, административно-правовой механизм.

© Губанова А. В., 2015

Anna Gubanova. Formalization institute of rights and freedoms of citizens in the sphere of public administration

The historical aspects of the development of the rights and freedoms of citizens in the context of the relationship between citizens and state are analyzed, the concept and essence of rights and freedoms of citizens, which are implemented in public administration, are defined, their classification is given. The concept, nature and elements to ensure the rights and freedoms of citizens in public administration are defined. The content of legal norms as part of mechanism to ensure the rights and freedoms of citizens in sphere of public administration is analyzed. Problems of implementation of the law in sphere of ensuring the rights and freedoms of citizens in public administration are investigated. The features of the functional components of ensuring the rights and freedoms of citizens in public administration are considered.

Key words: rights and freedoms of citizens, the institute of human rights, public authorities, public administration, protection of rights and freedoms, legal and administrative mechanisms.

У сучасному світі однією з найважливіших галузей публічного управління є права людини, оскільки саме в цій сфері сформовано ефективний механізм імплементації як через ряд міжнародних договорів універсального та регіонального характеру, ратифікованих переважною більшістю країн, так і через систему контрольних та правоохоронних органів, а також правозахисних організацій. У широкому розумінні права людини – це невід’ємні властивості, природні можливості розвитку, які визначають міру людської свободи, оскільки права людини – надто складне, багатогранне, філософське, етичне, політологічне й правове поняття. За нинішніх умов ефективна діяльність держави щодо забезпечення прав і свобод людини базується на ряді концептуально нових підходів, що обумовлюються докорінними змінами організаційно-правових засад функціонування органів влади, а саме: побудовою відносин між державою та громадянином на засадах партнерства, удосконаленням організаційних форм, методів та засобів забезпечення прав і свобод людини тощо.

За час існування України як суверенної держави предметом самостійних наукових досліджень у вітчизняній науці були лише окремі організаційно-правові, зокрема адміністративно-правові питання діяльності органів влади щодо забезпечення прав і свобод людини. Серед дисертаційних досліджень галузі державного управління слід виділити праці О. В. Антонової, В. В. Алексейчука, М. П. Аровіної, В. В. Баштаника, Т. Е. Василевської, Н. Т. Гончарук, В. М. Дрешпака, М. І. Задорожної, О. П. Крентовської, А. С. Крупника, В. М. Купрійчука, Н. А. Липовської, Т. В. Маматової, Л. М. Новак-Каляєвої, Л. А. Пашко, О. С. Петренко, Л. Л. Прокопенка, О. В. Пушкар, А. П. Рачинського, І. І. Хожило, Ю. П. Шарова та ін.

Метою статті є аналіз проблем закріплення прав і свобод громадян

у системі державно-управлінської діяльності та розробка на цій основі ефективних механізмів забезпечення прав і свобод громадянина в Україні в умовах євроінтеграції.

Для досягнення мети важливо проаналізувати історико-теоретичні засади формування та розвитку інституту прав людини в межах національної держави; охарактеризувати сферу забезпечення прав людини в межах сучасного цивілізаційного процесу як об’єкта правотворчої діяльності, з’ясувати систему та повноваження складових системи прав і свобод людини, а також детермінувати основні засади та структурні складові інституту прав людини в теорії і практиці сучасної науки державного управління.

Загально визнано, що права людини – це сукупність природного та позитивного права, яке виникло в історичному розвитку людства. Природне право, яке визначається самою природою, вступає у взаємодію з позитивним правом, яке забезпечується державою, тим самим гарантує реалізацію прав і свобод громадянина в державі. Нормативно-правове закріплення прав і свобод людини і громадянина, крім розмежування прав людини і прав громадянина, зумовлює і саму цінність прав людини, яка полягає: в рівності прав і свобод людини і громадянина, яка їм надається незалежно від раси, віросповідання, соціального статусу, задля охорони цих прав окреслюється їх простір та межі; повазі до честі та гідності інших людей у суспільстві; правовій реалізації прав та свобод задля задоволення своїх потреб та інтересів; захищеності прав і свобод людини від протиправних посягань з боку інших громадян, а також органів державної влади.

Сучасний розвиток українського суспільства, яке впродовж останніх років розбудовує власну державу на засадах гуманізму та справедливості, інтегруючись у світове і європейське співтовариство, досліджує, змінює відповідно до реалій сьогодення та наповнює реальним змістом значну кількість правових понять та правових явищ. Серед них чи не найважливіша роль належить проблемі взаємодії людини, громадянського суспільства та правової держави. Становлення цих інституцій держави тісно пов’язане з відповідними етапами розвитку людства. Формуючись як система відносин та інститутів, які перебувають за межами регулювання держави, громадянське суспільство може ефективно функціонувати лише за наявності правової держави, яка керується правом і гарантує існування відповідних соціальних інститутів.

Проголошення незалежності України є одним із найважливіших чинників становлення громадянського суспільства та правової держави і визнання загальнолюдських цінностей. На думку П. М. Рабіновича, правова держава – це держава реальних прав

людини [2, с. 30]. Держава може бути правовою тільки за умов забезпечення державними органами повної реалізації всіма громадянами, які проживають на території даної країни, своїх прав і свобод. Тобто це держава, у якій не тільки юридично закріплені права і свободи людини і громадянина, а насамперед забезпечується їх максимальне здійснення, охорона та відновлення в разі порушення. Правова держава – це форма організації державної влади, за якої пріоритет надається правовому закону в усіх сферах життя, тобто державні органи, громадяни рівні перед законом. Правова держава надає громадянам права й обов'язки, а також реалізує та захищає їх. Ідея правової держави перш за все ставить за мету: обмежити владу держави правом, правління закону, а не людини, і найголовніше – це забезпечення прав і свобод громадянина у взаємовідносинах з державою. Правова держава на сьогодні є пріоритетом у світовому співтоваристві, вона далеко позаду залишила такі форми державного режиму, як авторитаризм, тоталітаризм і анархія.

Зміни, які відбуваються в Україні в соціальній, політичній, правовій системі, вимагають нових поглядів та реформувань у сфері забезпечення прав та свобод людини і громадянина органами виконавчої влади, згідно зі світовими стандартами, принципами та нормами, які застосовуються не одне десятиріччя правовими державами світу. В умовах євроінтеграційних процесів, які відбуваються сьогодні в Україні, спостерігається більш суттєвий вплив міжнародних норм, принципів та стандартів на розвиток національного права, які перш за все регулюють суспільні відносини у сфері забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Ці права і свободи громадянина на забезпечення їх реалізації гарантуються рядом міжнародно-правових документів (зокрема, ст. 8 Загальної декларації прав людини, п. 3 ст. 2 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, ст. 13 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод). У Конституції України закріплені правові норми, які створюють конституційну основу для регулювання виконавчо-розпорядчої діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. У положеннях Конституції втілені принципи правової держави та принцип верховенства права, а також закріплені юридичні засоби, які забезпечують максимальне здійснення, охорону й захист прав та свобод громадянина. На сьогодні властивістю конституційного регулювання прав та свобод громадянина є те, що багато конституційних приписів не є нормами прямої дії, оскільки відсутній механізм їх реалізації. Таким чином, для підвищення якості надання управлінських послуг у сфері виконавчої влади та для унормування певних нормативних актів органів державного управління у сфері забезпечення реалізації прав

людини потрібна їх систематизація в єдиний законодавчий акт, у якому повинні міститися норми права, що регулюють галузь суспільних відносин між органами виконавчої влади та громадянами.

Відповідно до усталеного підходу до інституту прав людини існують покоління прав людини, які розуміють як основні етапи їх розвитку, пов'язані з формуванням уявлень щодо змісту цих прав і свобод, визнання їх як невідчужуваних, а також відповідно до змін забезпечення останніх. У сучасній науці виділяють чотири покоління прав і свобод людини. Першим поколінням прав і свобод людини традиційно визнаються громадянські і політичні права, завойовані внаслідок суспільно-політичних трансформацій в Європі й Америці, згодом конкретизовані в практиці та законодавстві демократичних держав. Закріплені в Конституції України права і свободи людини є базовими для таких, що притаманні кожній галузі національного права, систем прав людини. Так, право на працю, гарантоване Основним Законом, трансформується у право на певні умови праці, що відображено як у Кодексі законів про працю України, так і в підзаконних нормативно-правових актах. Надзвичайно розвинулись права й свободи людини у сфері публічного управління: конституційні положення конкретизовані в багатьох законах та інших правових актах. Водночас зазначимо, що Конституція України не може містити всі основні права громадянина у сфері публічного управління, оскільки різноманітність суспільних відносин, особливо за сучасних умов підвищення рівня громадянської свідомості населення, вимагає нормативного закріплення й тих прав і свобод, які Конституцією України не враховані. Але в ній передбачено, що закріплений перелік основних прав і свобод не є вичерпним.

Незважаючи на певні здобутки демократичних перетворень у нашій державі, сучасний стан реалізації прав і свобод громадян у сфері публічного управління характеризується наявністю численних проблем, до яких належать: по-перше, недосконалість нормативно-правової бази, що обумовлено такими факторами: відсутність або недостатня ефективність правового механізму реалізації закріплених у Конституції України та законах України прав і свобод громадян у сфері публічного управління; недостатня узгодженість законів та підзаконних правових актів з вимогами міжнародних правових документів, у яких визначаються права та свободи громадян в означеній сфері; суперечності між законами, у яких закріплено певні права та свободи громадян у сфері публічного управління, і підзаконними правовими актами, переважно прийнятими на відомчому рівні, якими ці права та свободи обмежуються або не

враховуються. По-друге, недостатньо високий рівень правосвідомості представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, що виявляється під час прийняття індивідуальних правових рішень і характеризується встановленням непередбачених Конституцією України і законами України заборон щодо реалізації певних прав та свобод, витребуванні непередбачених вказаними правовими актами дозволів та інших документів, у випадку відсутності яких громадянин не має змоги реалізувати своє право; а також під час видання підзаконних правових актів, у яких ігноруються визначені Конституцією України, законами України права та свободи громадян у сфері публічного управління. По-третє, недостатньо високий рівень інформованості громадськості щодо таких рішень органів законодавчої та виконавчої влади, що готуються до прийняття, а також рішень органів місцевого самоврядування, які можуть безпосередньо вплинути на стан реалізації прав та свобод громадян у сфері публічного управління [1].

Проблемна сфера, яка охоплює інститут прав людини, міжнародна та національна системи прав людини гарантують можливість користуватися досягнутою суспільством свободою. Адже саме системи прав людини притаманний соціальний зміст, хоча апріорі права людини належать окремій особистості, невід'ємні від окремої людини й не можуть бути відчужені будь-яким засобом. Власне, і за соціальним призначенням права людини є перш за все засобами захисту окремої особи, за допомогою яких людське суспільство прагне й спроможне гарантувати безпеку особи, держави, міжнародної спільноти. Саме тому дослідження інституту прав людини в контексті демократизації публічного управління є пріоритетним завданням науки державного управління.

Досягнення загальної мети дослідження інституту прав людини можливе шляхом системного аналізу проблеми за такими напрямками: 1) аналіз історико-теоретичних засад формування та розвитку інституту прав людини як у межах національної держави, так і в межах наддержавних утворень; 2) визначення історичних тенденцій формування правової основи поважання прав людини і основних свобод як базових засад діяльності міжнародних організацій; характеристики сфери забезпечення прав людини в межах сучасного цивілізаційного процесу як об'єкта публічної діяльності, з'ясування системи та повноважень складових системи прав і свобод людини; 3) систематизація європейського досвіду раціоналізації публічного управління через імплементацію прав людини в принципи і напрями діяльності ЄС з використанням сучасної методології наукового дослідження, спрямованої на систематизацію досвіду спільного доробку країн-членів ЄС; 4) аналіз дефініцій суб'єктів публічних

відносин у системі вшанування прав людини через завдання, цілі, принципи, компетенції інститутів ЄС, а також з'ясування місця принципів прав людини в європейській правовій системі; 5) встановлення напрямів реалізації принципу вшанування прав людини в межах ЄС у системі права національної держави.

Однією з найважливіших проблем сучасного суспільного розвитку є питання взаємовідносин держави і громадянина через формування ефективних національних та міжнародних інструментів захисту прав і свобод людини, адже наявність чи відсутність основних прав і свобод громадянина є найбільш яскравим показником ступеня розвитку громадянського суспільства, побудови правової держави. Забезпечення прав і свобод людини визначає розвиток більшості країн на шляху до політичної демократії, економічного прогресу та співробітництва, є одним із визначальних завдань процесу реформування українського суспільства, що набуває особливого значення в контексті європейської інтеграції України. Прагнення української держави стати повноправним членом світового співтовариства спрямовує зусилля органів державної влади на зміщення векторів діяльності влади з метою першочергового забезпечення гармонізації міжнародних стандартів дотримання прав та свобод людини та національних правових норм.

Системний аналіз процесів, що мають місце в організаційно-нормативній діяльності ЄС та Ради Європи, свідчить про формування нової парадигми публічного управління – гуманізації управлінської діяльності шляхом посилення міжнародної компоненти в механізмі забезпечення прав людини. Її суттєвими особливостями є: подолання існуючих суперечностей та розмежування сфер впливу міжнародних органів захисту прав людини, зокрема судових органів Ради Європи; міжрегіональне запозичення окремих змістовних елементів детермінування прав людини; поступове формування міждержавної уніфікованої системи змістовних стандартів прав людини.

Міжнародні стандарти прав людини становлять лише той необхідний мінімум соціально-змістовних ознак (що їх можна визначити тільки в консенсусно-договірному порядку, оскільки останні об'єктивно не мають апріорного змісту, незалежного від соціального буття), концентроване ядро широко визнаних загальнолюдських цінностей, які мають поважатися в кожному випадку реалізації відповідних прав людини. До цих стандартів належать, перш за все, так звані абсолютні права людини (тобто такі, обмежування змісту й обсягу яких не допускається за жодних обставин), а також права, які впливають із норм міжнародного звичаєвого права й дотримання яких має забезпечуватися на території всіх держав – навіть у разі неприєднання якоїсь з останніх до

відповідного міжнародного акта. Загальновизнано, що права і свободи людини – це такий правовий інститут загальнолюдських цінностей, для якого характерне встановлення єдиних міжнародно-правових стандартів. На даний час в Україні питання забезпечення прав і свобод громадян у сфері публічного управління визначаються рядом нормативно-правових актів, головними з яких є Конституція України, закони України «Про громадські об'єднання», «Про доступ до публічної інформації», «Про інформацію», «Про звернення громадян», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» тощо.

У зв'язку із розвитком демократії в Україні майже всі законодавчі акти, прийняті останнім часом, містять норми, які передбачають питання оскарження дій посадових осіб органів публічної влади. Усі вони регулюють питання практичної реалізації громадянами України наданого їм Конституцією України права вносити в органи державної влади пропозиції про поліпшення їх діяльності, викривати недоліки в роботі, оскаржувати дії їх посадових осіб. При цьому забезпечення реалізації прав та свобод громадян у сфері публічного управління неможливе без функціонування системи громадського контролю за функціонуванням та діяльністю органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Україна переживає гостру необхідність у запровадженні єдиних підходів для здійснення громадської експертизи діяльності органів влади та їх посадових осіб, власне, як і в закріпленні поняття «громадська експертиза» на загальнодержавному рівні. Реалізація стратегічних напрямів вітчизняного державотворчого процесу – децентралізація державної влади, адміністративна і територіальна реформи, удосконалення системи місцевого самоврядування – вимагають підвищення участі громадян у процесі прийняття суспільно-політичних рішень, у тому числі й на місцевому рівні. В українських реаліях упровадження нових механізмів такої участі потребує комплексного підходу, зокрема необхідним є аналіз державної політики та діяльності громадських організацій у цьому напрямі, а також готовності населення до такої участі.

Забезпечення прав і свобод громадян у сфері публічного управління – це здійснюване державою за допомогою адміністративно-правових норм і сукупності адміністративно-правових засобів упорядкування суспільних відносин з метою юридичного закріплення, охорони, реалізації й розвитку прав і свобод громадян у сфері діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Оскільки відповідні суспільні відносини регулюються нормами адміністративного права, правове забезпечення

прав і свобод громадян у сфері публічного управління має адміністративно-правовий характер. На цих засадах варто визначити, що сфера забезпечення прав людини в межах сучасного цивілізаційного процесу як об'єкт правотворчої діяльності базується на твердженні, що права і свободи громадян у сфері публічного управління включають такі групи: права і свободи, які реалізуються громадянами та іншими фізичними особами за умови їх активної участі в публічному управлінні; права і свободи, що потребують сприяння інститутів публічної влади; права і свободи, що гарантуються адміністративно-правовим захистом органів держави; права і свободи, що реалізуються за сприяння громадських організацій; права і свободи, що реалізуються громадянами, які виконують функції представників органів державної влади та місцевого самоврядування.

Своє практичне втілення в площину суспільних відносин правове забезпечення прав і свобод громадян у сфері публічного управління знаходить шляхом функціонування адміністративно-правового механізму забезпечення означених прав і свобод. Аналіз етапів розвитку прав і свобод громадян у контексті взаємовідносин людини й держави свідчить про існування циклічності в забезпеченні пріоритету загальнодержавних або особистісних інтересів. Однак, поперше, вказані права були притаманні лише незначній частині населення (близько десятої частини), що свідчило про відсутність властивого сучасним демократичним режимам принципу рівності перед законом незалежно від соціального походження, раси, статі та інших ознак. По-друге, правовий статус громадянина не включав такі важливі права, як свобода думки, совісті і релігії, право на особисту недоторканність та ін. Права людини і громадянина в їх історичному розвитку утверджуються не лише як індивідуальні права окремої людини, а трансформуються і втілюються в життя вже в громадянському суспільстві через інституції, які мають статус юридичних осіб.

Отже, аналіз історико-теоретичних засад формування та розвитку інституту прав людини як у межах національної держави, так і в межах наддержавних утворень дозволив визначити історичні тенденції формування правової основи забезпечення прав людини і основних свобод. Лише з появою держави починає поступово порушуватися проблема наявності в особистості індивідуальних, відмінних від загальносуспільних, прав і свобод. Ефективність і дієвість механізмів забезпечення прав і свобод громадян у сфері публічного управління залежить від розвитку громадянського суспільства, розвиненості інститутів правової держави, рівня правової культури населення і всіх ланок державного апарату, якості роботи нормотворчих органів

правоохоронних органів і їх посадових осіб. Комплексність і повнота гарантій – головна вимога, необхідна для ефективної діяльності всіх структур суспільства й держави. Формування ефективних механізмів доцільно проводити шляхом підвищення рівня комунікації між органами державної влади та місцевого самоврядування і громадськістю, при цьому така комунікація повинна мати постійний цілеспрямований характер, а її метою має бути підвищення рівня захисту прав і свобод громадян у сфері публічного управління та збільшення продуктивності діяльності органу виконавчої влади (місцевого самоврядування) відповідно до його компетенції.

1. **Пушкар О.** Теоретико-методологічні засади дослідження гуманізаційного концепту як феномену суспільних відносин в умовах модернізації державного управління / Ольга Пушкар, Віталій Баштанник // Держ. упр. та місц. самоврядування : зб. наук. пр. / редкол. : С. М. Серьогін (голов. ред.) [та ін.]. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2013. – Вип. 1(16). – С. 3 – 11.

2. **Рабінович П. М.** Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. / П. М. Рабінович. – вид. 9-е, зі змінами. – Л. : Край, 2007. – 192 с.

1. **Pushkar O.** Teoretyko-metodolohichni zasady doslidzhennia humanizatsiinoho kontseptu yak fenomenu suspilnykh vidnosyn v umovakh modernizatsii derzhavnoho upravlinnia / Olha Pushkar, Vitalii Bashtannik // Derzh. upr. ta mist. samovriaduvannia : zb. nauk. pr. / redkol. : S. M. Serohin (holov. red.) [ta in.]. – D. : DRIDU NADU, 2013. – Vyp. 1(16). – S. 3 – 11.

2. **Rabinovych P. M.** Osnovy zahalnoi teorii prava ta derzhavy : navch. posib. / P. M. Rabinovych. – vyd. 9-e, zi zminamy. – L. : Krai, 2007. – 192 s.

Надійшла до редколегії 11.03.15

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 35

Валерій АЛЕКСЄВ
Апарат Верховної Ради України

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Аналізуються проблемні питання соціально-економічного розвитку держави. Доводиться, що нагромадження протягом тривалого часу проблем в економічній сфері, безвідповідальність посадових осіб за наслідки їхньої діяльності в економічному секторі, різке падіння гривні, фактична бездіяльність уповноважених державою органів у питаннях стабілізації курсу гривні та економічних процесів, бюрократизм на місцях, байдужість працівників структур державного управління до запитів мешканців населених пунктів і, відповідно, посилення недовіри громадян до владних інституцій є наслідком відсутності своєчасного реагування на рівень управлінських взаємовідносин держави та суспільства в Україні.

Ключові слова: взаємовідносини держави та суспільства, стратегія розвитку держави, державне управління, громадівське управління.

Валерий Алексеев. Социально-экономическое развитие государства: проблемы и перспективы

Анализируются проблемные вопросы социально-экономического развития государства. Доказывается, что накопление в течение длительного времени проблем в экономической сфере, безответственность должностных лиц за последствия их деятельности в экономическом секторе, резкое падение гривны, фактическое бездействие уполномоченных государством органов по вопросам

© Алексеев В. М., 2015